

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

Ziraî Karantina Numune Alma ve Analiz Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukukî Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmelik; ihraç ve ithal edilen, transit geçen ve yurt içinde bir yerden diğeri bir yere taşınan bitki ve bitkisel ürünlerden ziraî karantina muayeneleri ve analizleri için gerekli numune alımlarının usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; numune almaya yetkili kurumları, kişileri ve numune almanın esasları ile ilgili hususları kapsar.

Hukukî Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik; 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanununun 8,10,11 ve 13 üncü maddeleri ile 6/8/1964 tarihli ve 6/3346 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Ziraî Karantina Tüzüğü'nün 53 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

Genel Müdürlük: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nü,

Müdürlük: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl Müdürlüğü'nü,

(Ziraî Karantina Müdürlüğü, Bitki Koruma Şube Müdürlüğü, İlçe Tarım Müdürlüğü)

Lâboratuvar: Kamu kuruluşları ile tüzel kişilere ait, gerekli muayene ve analizleri yapabilecek, Bakanlıkça onaylanan ve yetkili kılınan müesseseleri,

İnspektör: İthal edilen, ihraç edilen, transit geçen bitki ve bitkisel ürünlerin kontrollerini, bunlarla ilgili işlemleri yaparak gerekli belgeleri düzenlemek üzere eğitilen ve yetkilendirilen teknik personeli,

Bitki: Her türlü bitkilerle, bunların ürünleri olan tohum, fide, fidan, çelik, aşı kalemi, aşı gözü, yumru, kök, soğan, meyve, çiçek, yaprak, doku ve diğeri her türlü parçalarını,

Bitkisel Ürün: Dane dahil, bitkisel orijinli işlenmemiş materyal ve işlendiği halde doğası ve işleme şekli nedeniyle zararlı organizmaların girişi ve yayılması açısından risk taşıyan işlenmiş ürünleri,

Tohum: Üretim amacı taşımayan tohumlar hariç, etrafı çimlenmesi için gerekli besin dokusuyla kaplı olgunlaşmış embriyoya sahip üretim amaçlı generatif bitki parçalarını,

Bitkisel Sanayi Ürünü: Bitkisel ürünlerin, bir sanayi tesisinde herhangi bir işleme tâbi tutulması sonucu oluşan yeni ürünleri,

Numune: İthal edilen, ihraç edilen ve transit geçen bitki ve bitkisel ürünlerden bu Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde alınan örneği,

Paçal: Muayene edilecek ürünün tamamını temsil etmek üzere tesadüfî örnekleme metoduna göre seçilen ürün örneklerinin belli bir oranda karıştırılmasını,

Lot/Parti: Bir numunenin alınmasına esas olan, bir sertifikanın temsil ettiği tohumluğun cinsine göre tespit edilmiş azamî miktarı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Numune Alma Yetkisi, Genel Kontrolü ve Numune Alma Esasları

Numune Alma Yetkisi

Madde 5 — Ziraî karantina muayenesi ve analizi ile ilgili numuneleri, Bakanlığın ziraî karantina hizmetlerini yürüten müdürlüklerinde görevli inspektörler almaya yetkilidir.

Genel Kontrol

Madde 6 — İnspektör, öncelikle kontrolü istenen bitki ve bitkisel ürünler ile bunların bulundukları ortam ve ambalajlarının genel makroskopik kontrolünü yapar.

Numune alınmasına ve herhangi bir işleme tabi tutulmasına gerek görülmeyen ürünlerin ve ambalajlarının kontrolü yerinde yapılır. Ancak, bu materyallerin genel kontrolü esnasında Ziraî Karantina Yönetmeliđinin EK- I

ve EK-II listelerine göre şüphe duyulması halinde bulaşık olduğu tahmin edilen kısımdan teşhis için numune alınır.

Numuneler, her parti, her lot ve her bitki grubu, gerektiğinde ise her çeşit için ayrı ayrı olmak üzere malın tamamını temsil edecek nitelikte ve tesadüfi olarak örnekleme metoduna göre hazırlanan paçaldan alınır.

Mal sahibi veya yetkili temsilcisi, numune almakla görevli inspektöre gerekli miktarda numuneyi vermek mecburiyetindedir.

Dökme Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 7 — İnspektörün genel makroskopik kontrolünden sonra, lâboratuvar kontrolü gerektiren dökme halindeki bitki ve bitkisel ürünlerden aşağıdaki esaslara göre numune alınır.

a) 25 tona kadar olan partilerin üst, orta ve alt kısımlarından sonda ile ürünün tamamını temsil edecek kadar birer kg alınarak yapılan paçaldan yaklaşık 1 kg numune alınır.

b) 25 - 100 ton arasındaki partilerin üst, orta ve alt kısımlarından sonda ile ürünün tamamını temsil edecek kadar ve en az 5-6 yerden ve en az birer kg alınarak yapılan paçaldan yaklaşık 2 kg numune alınır.

c) 100 - 1.000 ton arasındaki partilerin üst, orta ve alt kısımlarından sonda ile ürünün tamamını temsil edecek kadar ve en az 6-7 yerden ve en az birer kg olmak üzere numune alınarak yapılan paçaldan yaklaşık 3 kg numune alınır.

d) 1.000 tondan fazla olan partilerin üst, orta ve alt kısımlarından sonda ile ürünün tamamını temsil edecek kadar ve en az 8-9 yerden en az birer kg alınarak yapılan paçaldan ilk 1.000 ton için yaklaşık 3 kg daha sonraki her 1.000 ton için ise yaklaşık 1 kg numune alınır.

e) Gemi ile gelen dökme ürünlerden numune alınırken ambarlar ayrı ise her bir ambardan ayrı ayrı sonda ile üst orta ve alt kısımlardan 5'er defa en az 2 şer kg numune alınarak yapılan paçaldan ilk 1.000 ton için 3 kg daha sonraki her 1.000 ton için birer kg numune alınır.

Çuvallanmış Bitki ve Bitkisel Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 8 — İnspektörün genel kontrolünden sonra şüpheli gördüğü hallerde;

A) İç ve kabuklu fındık, ceviz, badem ile kuru incir, üzüm, kayısı ve benzeri kuru meyvelerden;

1 - 10 çuvala kadar	1-2
10 - 25 çuvala kadar	3-4
25 - 50 çuvala kadar	5-6
50 - 100 çuvala kadar	7-8
100 - 500 çuvala kadar	9-10
500 - 1.000 çuvala kadar	10-19 çuval

1.000 çuvaldan fazlası için çuval sayısının % 2'si, ürünün durumuna göre tesadüfi olarak açılır ve en az birer kg numune alınır. Bu örneklerden yapılan paçaldan aşağıda belirtilen esaslara göre analiz yapılmak üzere numune alınır.

100 çuvala kadar yaklaşık	1 kg,
100 - 500 çuvala kadar yaklaşık	1,5 kg,
500 - 1.000 çuvala kadar yaklaşık	2 kg,

1.000 çuvaldan fazlası için yaklaşık 2,5 kg numune alınır.

B) Hububat, bakliyat, un ve unlu maddeler, küspe, çığıt, kepek, tırnak, öğütülmüş palamut, harnup, ayçiçeği ve benzeri tohumlar ile bitki parçalarından;

1 - 10 çuvala kadar	1-2
10 - 25 çuvala kadar	3-4
25 - 50 çuvala kadar	5-6
50 - 100 çuvala kadar	7-8
100 - 500 çuvala kadar	9-10
500 - 1.000 çuvala kadar	10-19 çuval

1.000 çuvaldan fazlası için çuval sayısının % 2'si tesadüfi olarak açılarak en az birer kg numune alınır.

Bu örneklerden yapılan paçallardan aşağıdaki belirtilen esaslara göre analiz yapılmak üzere numune alınır.

100 çuvala kadar yaklaşık	1 kg,
100 - 500 çuvala kadar yaklaşık	2 kg,
500 - 1.000 çuvala kadar yaklaşık	3 kg,
1.000 - 10.000 çuvala kadar yaklaşık	4 kg,
10.000 çuvaldan fazlası için en fazla	5 kg numune alınır.

C) Balyalı pamuk, tütün ve benzeri ürünlerden;

100 balya veya denk için 3 balya veya denk,
100 - 500 balya veya denk için 5 balya veya denk,
500 - 1.000 balya veya denk için 10 balya veya denk,

1.000 den fazla her 1000 balya veya denk için 5 balya veya denk açılarak yerinde muayene edilir.

İnspektörlerce şüpheli görüldüğü hallerde lâboratuvar muayenesine tabi tutulur.

Karton-Tahta-Plâstik Kutu ile Ambalâjlanmış Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 9 — İnspektörün genel kontrolünden sonra şüpheli gördüğü hallerde 500 kutuya kadar kutu sayısının % 2 si, ve 500 kutudan sonrası için % 1 i oranında kutu ürünün durumuna göre tesadüfi olarak açılır ve en az birer kg numune alınır. Bu örneklerden yapılan paçaldan aşağıda belirtilen esaslara göre analiz yapılmak üzere numune alınır.

100 kutuya kadar yaklaşık 1 kg,
500 kutuya kadar yaklaşık 1,5 kg,
500 - 1.000 kutuya kadar yaklaşık 2 kg,
1.000 kutudan fazlası için yaklaşık 2,5 kg numune alınır.

Sandıklanmış ve Kasalanmış Bitki ve Bitkisel Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 10 — Ürün menşesinde ya da işleme mahallinde ambalâjlanmadan önce inspektör tarafından kontrol edilir. Çeşitli nedenlerle ambalâjlanma sırasında kontrole tabi tutulamayan veya ihracı geciken partiler ile ithal edilen tüketim amaçlı sandıklanmış ve kasalanmış bitki ve bitkisel ürünlerde, 1000 kasaya kadar kasa sayısının % 2 si, 1000 kasadan sonrası için % 1 i oranında kasa açılır ve muayene edilir. İnspektörün şüpheli gördüğü hallerde, alınacak en az 1 er kg örneklerden yapılan paçaldan;

100 sandık veya kasaya kadar yaklaşık 1 kg,
100 - 500 sandık veya kasaya kadar yaklaşık 1,5 kg,
500 - 1.000 sandık veya kasaya kadar yaklaşık 2 kg,
1.000 sandık veya kasadan fazlası için ise 2,5 kg numune alınır.

Yaş Meyve ve Sebzeler ile Kesme Çiçekten Numune Alma Esasları

Madde 11 — Ürün, işleme mahallinde ambalâjlanmadan önce kontrol edilir. Ambalâjlanma sırasında, çeşitli nedenlerle kontrole tabi tutulamayan veya ihracı geciken partiler ile ithal edilen tüketim amaçlı ürünlerde, her 100 ambalâjdan tesadüfi olarak 2 adedi açılarak kontrol edilir. İnspektörün şüpheli görmesi halinde teşhis amacıyla örnek alınır ve lâboratuara gönderilir. Ancak yemlik ve yemeklik patateslerin kontrolünde lâboratuvar analizi için her 100 tonluk partiden 200 er adet yumru olacak şekilde numune alınır.

Kurutulmuş Sebzelerden Numune Alma Esasları

Madde 12 — Kontrolü istenen kurutulmuş sebzelerin ağırlığının % 1 i incelenir. Şüpheli görüldüğü hallerde incelenen materyalin % 2 si kadar numune alınır.

Üretim ve Çoğaltım Materyallerinden Numune Alma Esasları

Madde 13 — Tohumluk ve diğer üretim ve çoğaltım maddelerinden aşağıdaki esaslara göre numune alınır;
a) Tohumluklar:

Tohumluklar çuval, paket ve benzeri şekilde ambalâjlanmış ise dane büyüklüğü dikkate alınarak hazırlanan ve EK-1 in birinci sütununda belirtilen ağırlıkta partilere ayrılır. Her bir partiden ikinci sütunda belirtilen miktar kadar örnek alınır, paçal yapılarak yine ikinci sütundaki miktar kadar numune alınır, numuneler incelemeye tâbi tutulur. Ancak tohumluk patateslerin kontrolünde lâboratuvar analizi için her 100 tonluk partiden 200 er adet yumru olacak şekilde numune alınır.

Eğer örnek yığın veya dökme ise her bir partiden EK-2 de belirtilen sayıda numune alınır. Alınan bu numuneler paçal haline getirilir, bu karışımdan EK-1 in ikinci sütunda belirtilen miktarda numune alınır ve incelemeye tâbi tutulur.

Yığın veya dökme hâlinde gelen tohumluğu taşıyan aracın birbirinden bağımsız bölümleri bulunduğu taktirde, bu bağımsız bölümlerin her birinden paçal yapılmak üzere EK-2 de belirtilen sayıda numune alınır. Bir partiyi temsil edecek şekilde alınan numuneler karıştırılarak yapılan paçaldan yine EK-1 in ikinci sütunda belirtilen miktar kadar numune alınarak incelemeye tâbi tutulur.

b) Çiçek soğanı, yumru, rizom, fidan, fide, aşı gözü, aşı kalemi ve benzerleri:

Küçük partilerin bütün orijinal ambalâjları açılarak muayeneye tabi tutulur. Büyük partilerde kasalı veya çuvalı olanların muayenesi için ambalâjların % 2 si açılarak muayene edilir. Muayene edilen miktarın % 2 si kadar numune alınarak lâboratuara analize gönderilir. Ancak % 2 oranında alınacak olan numuneler alt sınırın altındaki veya üst sınırın üstündeki miktarlarda olamaz. Bu sınırlar, çiçek soğanı, yumru, rizom, fide, aşı gözü ve

benzeri için bunların çeşitlerinin alt türleri var ise bunlardan en az 10, en çok 100 adet alınıp paçal yapılır ve bu paçaldan yine en az 10, en çok 100 adet numune alınır. Fidan için ise en az 5, en fazla 25 adet numune alınır.

Büyük partilerde muayene edilecek ambalaj oranının parti büyüklüğüne göre % 2-5 i arası muayene edilir.

Tomruk, Kütük ve Keresteden Numune Alma Esasları

Madde 14 — Kütük, tomruk ve kerestenin, inspektörce yerinde muayenesi esastır. Lâboratuar kontrolü için örnek almak gerekirse, hastalık ve zararlı ile bulaşık kısmından kesilerek numune alınır.

Topraklı veya Saksılı Bitkilerden Numune Alma Esasları

Madde 15 — Vegetatif olarak gelişme göstermiş topraklı veya saksılı bitkilerde, hastalık belirtilerinin makroskopik olarak görülmesi nedeniyle kontroller makroskopik olarak yapılmalı, şüpheli hallerde ilgili enstitülere örnek gönderilmelidir. Topraklı getirilen bitkilerin toprak analizleri için numuneler alınır. Getirilen bitkiler çok tür ve çeşitten ise toprak numunelerinin alınmasında, Ziraî Karantina Yönetmeliğindeki özel şartı bulunan bitkiler hariç gerektiğinde bitkiler gruplandırılarak toprak numunesi alınır. İğne yapraklılar, palmyeler, tek yıllık bitkiler, çalı formundaki bitkiler gibi bu gruptaki bitkilerden alınan toprak numunelerinden yapılan paçal o grubu temsilen analize gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Numunenin Alınması, İadesi, Saklanması , Değerlendirilmesi, İmhası ve Son Hükümler

Numunenin Alınma, Gönderilme ve Muhafaza Esasları

Madde 16 — Bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak alınan numuneler bu Yönetmeliğin EK-3 ünde belirtildiği şekilde etiketlenir. Ambalâjlanıp mühürlenerek en seri şekilde analize gönderilir. Yapılacak lâboratuar tetkiklerinden sonra karantinaya tâbi hastalık ve zararlılardan arî bulunan numuneler firma talep ettiğinde bozulmamış ise iade edilir. Bozulmuş numuneler ise tutanakla imha edilir. 15 gün içerisinde firması tarafından talep edilmeyen bozulmamış numuneler hayır kurumlarına bedelsiz olarak tutanakla devredilir.

İtiraz

Madde 17 — Mal sahibi veya temsilcisi, bu Yönetmelik esaslarına göre alınacak numunelerin muayene sonucuyla ilgili itirazlarını, sonucun kendisine bildirilmesinden sonra 7 gün içerisinde, numuneleri alan ilgili Müdürlüğe yazılı olarak yapar. Müdürlük itiraz konusunu testi yapan ilgili veya en yakın Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsünün konu ile ilgili uzmanlarından 2 ve müdürlükten 1 eleman olmak üzere 3 kişilik bir kurula inceletir. Analizi yapan uzman, kurula tüm bilgi belge, preparat ve fotoğrafları verir. Kurul gerek gördüğü taktirde yeniden analiz yaptırabilir. Bu kurulun vereceği karar kesindir ve itiraz edilemez. İtirazla ilgili olarak yapılacak analiz ücreti, harcırah gibi masraflar mal sahibince ödenir.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 18 — 10/3/1998 tarihli ve 23282 (Mükerrer sayılı) Resmî Gazete’de yayımlanan Ziraî Karantina Numune Alma Yönetmeliği ek ve değişiklikleriyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 19 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 — Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı yürütür.